

gymnastics]. Pedahohika i psykholohiia. №4 (69). S. 51–55. [in Ukrainian]

18. Zubalii, M. D. O. K. (2012). Anokhin – orhanizator Pershoi rosiiskoi olimpiady v Kyievi. [O. K. Anokhin as an organizer of the First Russian Olympiad in Kyiv]. Fizychno vykhovannia v suchasni shkoli. № 2. S. 43–46. [in Ukrainian]

19. Ivani, I. V. (2018). Istoriia fizkulturno-osvitnoho rukhu. [History of physical culture and education movement]. URL: https://fc.sspu.edu.ua/files/doc_files/2019/1/metodichka_7cf6e.pdf [in Ukrainian]

20. Klymenko, V. V. (1997). Mekhanizmy psikhomotoryky liudyny. [Human psychomotor mechanisms]. Kyiv. [b. v.]. 78 s. [in Ukrainian]

21. Kramarenko, V. K. (1916). Neobkhodymye uluchsheniya v dele formyrovaniya fizycheskoho vospytaniya v muzhskikh sredne-uchebnykh zavedeniyakh. [Essential improvements in the development of physical education in male secondary educational institutions]. Trudy Kyevskoho pedahohicheskoho sezda. 12–19 aprelia 1916 h. Kyev. S. 552–558. [in Russian]

22. Prykhodko, H. I. (2013). Oleksandr Anokhin: Storinky biohrafii. Pedahohichna spadshchyna. [Oleksandr Anokhin: Biography pages. Pedagogical heritage]. Nova pedahohichna dumka. № 4. S. 180–183. [in Ukrainian]

23. Psykhofiziologiia rukhovoї diialnosti. [Psychophysiology of motor activity]. 2022. URL: http://druchniki.com/15060913/psihologiya/psihofiziologiya_ruhovoyi_diyalnosti [in Ukrainian]

24. Cherpak Yu. V. (2015). Teoretychni pohliady kyivskykh pedahohiv-prosvitnykyv na osnovy fizychno vykhovannia uchnivskoi molodi (kinets KhKh – pershe desiatylittia KhKh st.). [Theoretical views of Kyiv educators-

enlighteners on the basics of physical education of schoolchildren (the end of the 19th - the first decade of the 20th century)]. Imidzh suchasnoho pedahoha. №7 (156). S. 39–42. [in Ukrainian]

25. Cherpak, Yu.V. (2018). Vitchyzniani hromadsko-pedahohichni rukh za rozvytok fizychno vykhovannia ditei i molodi (ostannia chvert KhKh st. – 1917 r.). [Homeland social and pedagogical movement for the development of physical education of children and youth (the last quarter of the 19th century - 1917)]. Dys... na zdobuttia nauk. stupenia kand. pedahohichnykh nauk za spetsialnistiu 13.00.01 «Zahalna pedahohika ta istoriia pedahohiky». Kyiv: Kyivskiy universytet imeni Borysa Hrinchenka. 228 s. (rukopys). [in Ukrainian]

ВІДОМОСТІ ПРО АВТОРА

ЧЕРПАК Юрій Васильович – кандидат педагогічних наук, доцент кафедри початкової та дошкільної освіти Інституту післядипломної освіти Київського столичного університету імені Бориса Грінченка.

Наукові інтереси: історичний досвід – сьогоденню: посібник з вольової гімнастики олександра анохіна (1882–1920).

INFORMATION ABOUT THE AUTHOR

CHERPAK Yuri Vasylovich – PhD in Pedagogical Sciences, Associate Professor at the Department of Primary and Preschool Education, Institute of Postgraduate Education, Borys Grinchenko Kyiv Capital University.

Scientific interests: historical experience – to the present: a manual on volitional gymnastics by oleksandr anokhin (1882–1920).

Стаття надійшла до редакції 09.08.2024 р.

УДК 378.012:001.895

DOI: 10.36550/2415-7988-2024-1-215-294-298

ЧЖУ Цзінькуан –

аспірант кафедри педагогіки 011 Освітні, педагогічні науки

Національного університету біоресурсів і

природокористування України

ORCID: <https://orcid.org/0009-0002-6217-2580>

e-mail: asp23-j.zhu@nubip.edu.ua

ІСТОРИЧНІ ПЕРІОДИ РОЗВИТКУ ІННОВАЦІЙ В ОСВІТНЬОМУ ПРОСТОРИ

У статті розглянуті історичні періоди розвитку інновацій в освітньому просторі України. Поняття інновації вперше з'явилося у дослідженнях XIX століття. Початок XX ст. можна оцінити, як початок бурхливої індустріалізації України, яка виникла за рахунок інвестування внутрішнього і зовнішнього капіталу в освоєння ресурсної бази України. В кінці XIX ст. виникає експериментальна педагогіка, наука про дослідження психологічних властивостей дитини, нових форм і змісту її навчання та виховання методами наукового пошуку. На початку XX століття виникла нова галузь знання, інноватика. У 30-і роки XX століття у США розпочалася технологічна революція в освіті. У 40-і - середина 50-х років в освітніх закладах виникають технічні засоби запису і відтворення звуку та проєкції зображення. Наприкінці 1950-х рр. інноватика стала галуззю міждисциплінарного вивчення нововведень. Період 50 - 60 рр. може значитися першим поколінням інноваційного процесу в Україні. Наступним етапом розвитку інновацій в освіті став кінець 50-х до початку 70х рр. XX ст. До середини 80-х років новою надією для інновацій в освітній сфері послужило повернення до авторської педагогіки. На початку 1980-х рр. починають діяти перші дослідницькі групи з питань інноваційної політики. 1991 рік відзначився різким переходом до планової економіки, що прямим чином подіяло на розвиток науки. 1991 - 2000 роки можна назвати початком занепаду українського технологічного розвитку. Нині відзначається збільшення зацікавленості до інновацій в Україні. Головною метою введення інновацій в освіті на початку XXI ст. стає необхідність відповідати виклику глобалізаційних перетворень, екологічних проблем, полікультурних тенденцій у світі. Для досягнення стратегічних цілей сталого розвитку України та перспектив виконання євроінтеграції питомої ваги набуває розвиток інноваційної діяльності. Педагогічний персонал почав трансформувати свої навички цифрової грамотності, застосовуючи в освітньому та науковому процесі інновації та інформаційно-комунікативні технології. Нині використовуються головні безкоштовні цифрові платформи, які застосовують педагоги та студенти під час навчальних занять. Вагоме значення має співробітництво з міжнародними організаціями та університетами та межах різних програм підтримки.

Ключові слова: історичні періоди, розвиток інновацій, освітній простір, педагогічний персонал.

ZHU Jinkuang –

Graduate student of the Department of Pedagogy 011 Educational, pedagogical sciences National University of Life and

Environmental Sciences of Ukraine

ORCID: <https://orcid.org/0009-0002-6217-2580>

e-mail: asp23-j.zhu@nubip.edu.ua

HISTORICAL PERIODS OF THE DEVELOPMENT OF INNOVATIONS IN THE EDUCATION SPACE

The article examines the historical periods of the development of innovations in the educational space of Ukraine. The concept of innovation first appeared in research of the 19th century. The beginning of the XX century can be assessed as the beginning of the rapid industrialization of Ukraine, which arose due to the investment of domestic and foreign capital in the development of Ukraine's resource base. At the end of the 19th century there is an experimental pedagogy, a science of researching the psychological properties of the child, new forms and content of its education and upbringing by methods of scientific research. At the beginning of the 20th century, a new branch of knowledge, innovation, emerged. In the 1930s, a technological revolution in education began in the United States. In the 40s - mid-50s, technical means of recording and reproducing sound and image projection appeared in educational institutions. In the late 1950s, innovation became a field of interdisciplinary study of innovations. The period of 50-60 years can be considered the first generation of the innovation process in Ukraine. The next stage of the development of innovations in education was the end of the 50s to the beginning of the 70s of the 20th century. By the mid-1980s, a return to the author's pedagogy served as a new hope for innovations in the educational sphere. In the early 1980s, the first research groups on innovation policy began to operate. The year 1991 was marked by a sharp transition to a planned economy, which directly affected the development of science. The years 1991 - 2000 can be called the beginning of the decline of Ukrainian technological development. Currently, there is an increase in interest in innovations in Ukraine. The main goal of introducing innovations in education at the beginning of the XXI century, it becomes necessary to respond to the challenge of globalization transformations, environmental problems, and multicultural trends in the world. In order to achieve the strategic goals of Ukraine's sustainable development and the prospects for European integration, the development of innovative activities acquires specific importance. The teaching staff began to transform their digital literacy skills, applying innovations and information and communication technologies in the educational and scientific process. Currently, the main free digital platforms used by teachers and students during educational sessions are used. Cooperation with international organizations and universities within various support programs is of great importance.

Key words: historical periods, development of innovations, educational space, teaching staff.

Постановка та обґрунтування актуальності проблеми. На сучасному етапі ключем до економічної, соціальної та політичної сили будь-якої держави є інноваційні технології. Інновація сьогодні є домінуючим фактором розвитку вищої школи. Це зумовлено тим, що здатність до сприйняття інновацій та вибір інноваційного розвитку дозволяє виживати та розвиватися ЗВО в умовах наростаючої динаміки соціальних змін.

Твердження інновацій як домінуючого чинника розвитку вищої школи є одним із значних характеристик нашого часу. Це зумовлено тим, що здатність до сприйняття інновацій і вибір інноваційного шляху розвитку дозволяє виживати і розвиватися вищій школі в умовах наростаючої динаміки соціальних змін і конкуренції, що все більш посилюється.

Усвідомлення історичного досвіду, створеного попередніми поколіннями у галузі вдосконалення освіти, викликано необхідністю впровадження найпродуктивніших новаторських переконань щодо виховання і навчання в умовах нинішнього реформування школи та розвитку освітніх систем [8].

Історичний аналіз інноваційних процесів в освіті дозволяє збагатити сучасні наукові бачення про їх позицію і місце у розвитку суспільства, головні характеристики і положення, тенденції і перспективи для розвитку вітчизняної педагогіки, що є вкрай актуальним завданням [1].

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Різні аспекти використання інноваційних технологій досліджують багато вчених: Л. Артемова, Н. Дем'яненко, І. Дичківська, О. Ігнатюк, Л. Козак, В. Паламарчук тощо.

Мета статті: розкрити у статті історичні аспекти розвитку інновацій в освітньому просторі.

Виклад основного матеріалу дослідження. Розвиток інновацій опирається на учіння древнього філософа Конфуція, мислителів Античного світу – Демокрита, Сократа, Платона, Аристотеля, які встановили та розвинули положення інноваційної педагогіки – відкритості, діалогу, співпраці, гармонізації особистісних,

соціальних та професійних значень у вихованні громадян.

Мислителі епохи Відродження окреслили інноваційну ідею про те, що освіта і виховання індивіда виконують вагомую функцію в її особистому і соціальному розвитку; дитинство і юність мають своєрідні відзнаки і своє призначення в загальному процесі еволюції людини і суспільства.

Поняття інновації вперше з'явилося у дослідженнях XIX століття і означало запровадження деяких елементів однієї культури на іншу [10].

Історію виникнення інновацій в освіті пов'язують із етапом зародження експериментальної педагогіки (2-а пол. XIX ст.), науки про вивчення психологічних ознак дитини, нових форм і змісту її навчання й виховання методами наукового пошуку. Звичайно, педагогічна освіта також удосконалювалась під дією інноваційних процесів, що виникали у зарубіжній і вітчизняній школах.

XIX ст – початок XX ст можна оцінити, як початок бурхливої індустріалізації України, яка виникла за рахунок інвестування внутрішнього і зовнішнього капіталу в освоєння ресурсної бази України. Цей період поклав основу розвитку української науки в галузі матеріалознавства, інженерії, геології та багатьох інших. Тож можна твердити, що зародження української інноваційної діяльності почалося з університетської науки, яка була тісно пов'язана з потребами тогочасного бізнесу [1].

В кінці XIX ст. виникає експериментальна педагогіка, наука про дослідження психологічних властивостей дитини, нових форм і змісту її навчання та виховання методами наукового пошуку.

На початку XX століття виникла нова галузь знання, інноватика – наука про нововведення, у рамках якої почали вивчатися закономірності технічних нововведень у сфері матеріального виробництва.

Інноваційні пошуки 20-30 років XX ст. виникали в умовах утвердження класових

цінностей, розвивалися на базі експериментальної педагогіки у напрямі створення рефлексології та педології; теорії естетизації індивіда; індивідуалістичної освіти; прагматичної педагогіки; вільного трудового виховання; національного виховання.

Цей період пов'язаний з виникненням теорії інновацій і розширенням масштабів інноваційної діяльності. Він зосереджувався на економічних проблемах країни. Визначення рядів інновацій зараджувало активізації процесів виробництва у макроекономіці з'явилися поняття "інноваційна політика", "інноваційний процес" та ін., почав виникати поняттєво-категоріальний апарат інноватики, що довело до виокремлення науки про нововведення та подальших досліджень [6].

У 30-і роки ХХ століття у США розпочалася технологічна революція в освіті, яка відкрила дискусію про сутність, предмет, концепції, дефініції та джерела розвитку освітньої технології.

У 40-і — середина 50-х років в освітніх закладах виникають технічні засоби запису і відтворення звуку та проєкції зображення. Під технологією навчання розуміють комплекс сучасних засобів «від крейди і класної дошки» [5].

Вивчаючи економічні, соціальні закони виникнення й поширення науково-технічних новацій, згодом — інновацій в організаціях і підприємствах, наприкінці 1950-х рр. інноватика стала галуззю міждисциплінарного вивчення нововведень. Характерним мотивом до цього послугувала, ще реформаторська педагогіка початку ХХ ст. з її всебічною зацікавленістю до особистості дитини, новими рішеннями проблем освіти і виховання.

Середина 50-х — 60-і роки з'являється технологічний підхід, теоретичною базою якого стала ідея програмованого навчання. Фахівці з програмованого навчання й аудіовізуальної освіти поступово знаходять спільну мову в рамках нової дисципліни — педагогічної технології.

Також період 50 — 60 рр. може значитися першим поколінням інноваційного процесу. Інноваційні процеси цього покоління значаться ринковою необхідністю розробок і винаходів [6].

Наступним етапом розвитку інновацій в освіті став кінець 50-х до початку 70х рр. ХХ ст. У зазначеному періоді були розроблені концепції гуманістичного виховання, нові методи активізації пізнавальної діяльності студентів. Також не можна не відзначити, розробку ряду нових теорій — оптимізації та поетапного формування розумових дій. Цей час відрізняється створенням основ нової дидактики, початок оформлення теорії розвиваючого навчання, розробки методик колективних творчих справ і апробації технологій даних на практиці.

При цьому активно ведеться робота з розробки методик і форм педагогічної інноваційної діяльності, діагностика освітніх результатів і розробка теоретичних основ нових технологій. У силу безлічі проблем теоретичного і практичного характеру «інновації в освіті» в цей період вимагали від педагогів додаткової підготовленості та самостійності у прийнятті рішень і виборі інноваційних алгоритмів і дій у кожній конкретній ситуації. В

результаті чого, за даними емпіричних досліджень, багато педагогів не змогли, без підтримки держави, здійснити таку складну діяльність. Тому з кінця 70-х гг. і до періоду перебудови інновацій в освіті практично не розвивалися [9].

До середини 80-х років новою надією для інновацій в освітній сфері послужило повернення до авторської педагогіки. Пропоновані вченими винаходи цього періоду не характеризувались повною науковою обґрунтованістю, а мали в більшій мірі емпіричну основу, сформовану під впливом конкретних суспільних наглядів. Не можна не відзначити, що в цей період педагогічне співтовариство буквально «проковтнула» хвиля творчого новаторства, але на практиці попередній успішний досвід не завжди апробувався іншими педагогами, а копіювання зразків нового формату, без розуміння його суті, нерідко приводило до невдач. Раціональність масової громадської підготовки персоналу освітніх установ до інноваційної діяльності стали активно обговорюватися в педагогічній літературі лише в кінці 80-х років.

Це було пов'язано з тенденцією переходу авторської педагогіки до суспільно-педагогічних рухів. Терміни "інновація в освіті" та "педагогічна інновація", використовувані як синоніми, були науково-обґрунтовані і введені в категоріальний апарат з педагогіки. Необхідно відзначити, що інноваційна практика в цей період мала фактично некерований характер, з'явилися різні модифікації інноваційних технологій, що значно відрізняються від концептуальних основ. Виявилася потреба в теоретичній і практичній підготовці педагогів інноваційної діяльності [5].

1970–1980 ґрунтуються на зв'язку технологічних можливостей із попитом ринку. В ці роки характерними є три особливості: це активна підготовка професійних педагогів-технологів; технологія освітнього процесу розробляється на базі системного підходу; дослідники розуміють технології навчання як вивчення, розроблення та використання принципів оптимізації на основі найновіших досягнень науки і техніки. З'являються комп'ютерні лабораторії і дисплейні класи, більшає кількість та підвищується якість педагогічних програмових засобів, використовуються системи інтерактивних відеозасобів [3].

1991 рік відзначився різким переходом до планової економіки, що прямим чином подіяло на розвиток науки. Індустріалізація України набула ще більшого масштабу, в її базі лежали ідеї фордизму. Наука дістала необмежене фінансування, була створена досить гарна інфраструктура для розвитку та запровадження інновацій. В цей період українська наука набула великих можливостей для розвитку [4].

Нині відзначається збільшення зацікавленості до інновацій в Україні. З однієї сторони брак інноваційного розвитку підприємств, що сформувалися в потужні корпорації і почали втрачати свою конкурентоспроможність, довела до вимоги в нових технологічних вирішеннях, а з іншої — складений капітал почав заохочувати інвесторів, піднесених взірцями закордонних стартапів, до пошуку нових сучасних і технологічних заглибин. Знаряддя,

незначні покращення та трендові віяння рахуватимуться як інновації, не залишаючи місця для розвитку наукових розробок, на яких базуються інноваційні економіки розвинених країн.

В даний час інноваційна діяльність відноситься до особливого виду педагогічної діяльності, спрямованої на здійснення трансформації педагогічної практики.

Однак у науковій літературі проблема інновацій довгий час розглядалася в контексті розвитку економіки без урахування факторів, що впливають на рівень підготовки високопрофесійних фахівців. І тільки за останні кілька років вчені, в тому числі правоведи, стали все більшу увагу приділяти проблемам інноваційної освіти та особливої важливості в цьому питанні ролі чинного законодавства. Ці процеси, безумовно, пов'язані з швидким інформаційним і технічним розвитком нашої країни, де освіта повинна «йти в ногу» з часом і відповідати світовим високотехнологічним тенденціям [7].

До початку XXI ст. інноватика в освіті поступово формувалася як нова галузь науково-педагогічних знань, вивчаючи нові технології, процеси розвитку школи, практику освіти.

Головною метою введення інновацій в освіті на початку XXI ст. стає необхідність відповідати виклику глобалізаційних перетворень, екологічних проблем, полікультурних тенденцій у світі. Нові переконання сконцентровано довкола питань оцінювання якості освіти, формування у педагогів індивідуальної відповідальності за позитивні зміни в освіті, подолання протиріч між темпами соціально-культурного розвитку особистості та потребами сучасного суспільства, досягнення однакових перспектив у здобутті якісної базової освіти, активізації соціально-педагогічних процесів для підняття якості освіти. Нині утверджується лідерство інноваційного розвитку освіти на базі модернізації всіх складових системи (змісту, педагогічних технологій, оцінювання навчальних досягнень школярів, підготовки педагогічних кадрів, управління, фінансування тощо); нормативне забезпечення інноваційної політики галузі; формування інфраструктур, які підтримують та координують інноваційні процеси [4]

Інноваційні перетворення сучасної освіти визначені головними концепціями: традиційною (оволодіння базовими знаннями, вміннями і навичками; вивчення і засвоєння академічних знань), раціоналістичною (опора на знання як упорядковану сукупність об'єктивних фактів на основі створення ефективної та всебічно розробленої технології) та гуманістичною (необхідна умова для особистісного самовираження, самоствердження людини, можливість найбільш повно й адекватно відповідати природі людського «Я»).

Активізація нинішнього інноваційного руху в Україні зараджує становленню авторських шкіл інноваційного типу, практика яких цілеспрямована на формування якісно нових, альтернативних теорій і педагогічних систем.

Висновки та перспективи подальших розвідок напруму. Отже, інновації, в першу чергу, пов'язані з духовними потребами людини,

соціальними і політичними перетвореннями, новими явищами суспільного життя. Їхнє виникнення вказує на зростаючий попит суспільства в новій якості життя, новій якості освіти.

Сьогодні педагогічна інноватика — це сфера науки, вчення про нерозривну єдність та взаємозв'язок трьох основних елементів інноваційного процесу у сфері освіти: створення педагогічних нововведень; їх впровадження та освоєння; застосування та поширення. Тому в сучасних умовах вкрай потрібний новий інноваційний концептуальний підхід в освітній сфері, який буде зараджувати швидкому та ефективному розвитку діяльності.

СПИСОК ДЖЕРЕЛ

1. Артемова Л. В. Історія педагогіки України: Підручник. К.: Либідь. 2006. 424 с.
2. Дем'яненко Н. М. Педагогічна інноватика: від термінологічного обґрунтування до критеріїв упровадження. Проблеми освіти : наук. зб. / Інститут інноваційних технологій і змісту освіти МОН України. 78 (1). 2014. С. 19-26.
3. Дем'яненко Н. М. Теоретичні засади впровадження педагогічних інновацій у контекстну підготовку магістрів. Педагогічні науки: збірник наукових праць. 2014. 60. С. 66-75.
4. Дичківська І. М. Інноваційні педагогічні технології: [навч. посіб.]. К.: Академвидав. 2004. 352.
5. Ігнатюк О. Теоретико-методологічні основи педагогічної інноватики. *Навчання і виховання обдарованої дитини*. 2013. 2. С. 94-104.
6. Інновації у вищій освіті: проблеми, досвід, перспективи : монографія / за ред. П. Ю. Сауха. Житомир: Вид-во ЖДУ ім. Івана Франка, 2011. 444.
7. Козак Л. В. Історико-педагогічні умови виникнення інноваційної діяльності в освіті. *Освітологічний дискурс*. 2014. 4 (8). С. 156-171.
8. Огнев'юк В.О. Осягнення освіти: Підсумки XX століття. К.: Навч. кн. 2003. 111 с.
9. Паламарчук В. Ф. Інноваційні процеси в педагогіці: першооснови педагогічної інноватики. Київ: "Освіта України". 2005. 320 с.
10. Полуніна О.В. До проблеми психологічного забезпечення інноваційного навчання у вищому закладі освіти. *Практична психологія та соціальна робота*. 2003. 2-3. С. 133-134.

REFERENCES

1. Artemova, L. V. (2006). *Istoriya pedahohiky Ukrayiny* [History of pedagogy of Ukraine]: Pidruchnyk. K.: Lybid'. 424 s.
2. Dem"yanenko, N. M. (2014). *Pedahohichna innovatyka: vid terminolohichnoho obgruntuвання do kryteriyiv uprovadzhennya* [Pedagogical innovation: from terminological justification to implementation criteria]. *Problemy osvity : nauk. zb. / Instytut innovatsiynykh tekhnolohiy i zmistu osvity MON Ukrayiny*. 78 (1). S. 19-26.
3. Dem"yanenko, N. M. (2014). *Teoretychni zasady vprovadzhennya pedahohichnykh innovatsiy u kontekstnu pidhotovku mahistriv* [Theoretical foundations of the implementation of pedagogical innovations in the context of master's training]. *Pedahohichni nauky: zbirnyk naukovykh prats'*. 60. S. 66-75.
4. Dychkiv'ska, I.M. (2004). *Innovatsiyni pedahohichni tekhnolohiyi* [Innovative pedagogical technologies]: [navch. posib.]. K.: Akademydav. 352 s.
5. Ihnatyuk, O. (2013). *Teoretyko-metodolohichni osnovy pedahohichnoyi innovatyky* [Theoretical and methodological foundations of pedagogical innovation]. *Navchannya i vykhovannya obdarovanoyi dytyny*. 2. S. 94-104.
6. *Innovatsiyni u vyshchey osviti: problemy, dosvid, perspektivy*. (2011). [Innovations in higher education: problems, experience, prospects] : monohrafiya / za red. P. YU. Saukha. Zhytomyr: Vyd-vo ZHDU im. Ivana Franka, 444 s.

7. Kozak, L. V. (2014). Istoryko-pedahohichni umovy vynyknennya innovatsynoyi diyal'nosti v osviti [Historical and pedagogical conditions for the emergence of innovative activity in education]. *Osvitohichnyy dyskurs*. 4 (8). S. 156–171.

8. Ohnev'yuk, V.O. (2003). *Osyahneniya osvity: Pidsumky XX stolittya* [Comprehension of education: Results of the 20th century]. K.: Navch. kn. 111s.

9. Palamarchuk, V. F. (2005). *Innovatsiyni protsesy v pedahohitsi: pershoosnovy pedahohichnoyi innovatyky* [Innovative processes in pedagogy: the basics of pedagogical innovation]. Kyiv: "Osvita Ukrainy". 320 s.

10. Polunina, O. V. (2003). *Do problemy psykholohichnoho zabezpechennya innovatsiy-noho navchannya u vyshchomu zakladi osvity* [To the problem of psychological support of innovative learning in a higher educational institution]. *Praktychna psykholohiya ta sotsial'na robota*. 2–3. S.133–134.

ВІДОМОСТІ ПРО АВТОРА

ЧЖУ Цзінькуан – аспірант кафедри педагогіки 011 Освітні, педагогічні науки Національного університету біоресурсів і природокористування України.

Наукові інтереси: історичні періоди розвитку інновацій в освітньому просторі.

INFORMATION ABOUT THE AUTHOR

ZHU Jinkuang – Graduate student of the Department of Pedagogy 011 Educational, pedagogical sciences National University of Life and Environmental Sciences of Ukraine.

Scientific interests: historical periods of the development of innovations in the education space.

Стаття надійшла до редакції 11.08.2024 р.

УДК 378.1

DOI: 10.36550/2415-7988-2024-1-215-298-302

ШВАРП Наталія Вікторівна –

кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри педагогіки і психології Інституту підвищення кваліфікації спеціалістів фармації

Національного фармацевтичного університету

ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-0255-9310>

e-mail: surgay66@gmail.com

ФЕСЕНКО Володимир Юрійович –

кандидат історичних наук, доцент,

завідувач кафедри педагогіки і психології

Інституту підвищення кваліфікації спеціалістів фармації

Національного фармацевтичного університету

ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-7437-0854>

e-mail: fesenko.ipksf@nuph.edu.ua

ТИМОЩУК Ганна Василівна –

кандидат педагогічних наук, викладач,

Інститут підвищення кваліфікації спеціалістів фармації

Національного фармацевтичного університету

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-1697-4868>

e-mail: timoshchukann@gmail.com

ПІДГОТОВКА ФАРМАЦЕВТІВ-ІНТЕРНІВ ДО ЗАСВОЄННЯ СПЕЦИФІКИ СОЦІАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНИХ ОСОБЛИВОСТЕЙ ФУНКЦІОНУВАННЯ КОЛЕКТИВУ ФАРМАЦЕВТИЧНОГО ЗАКЛАДУ

У статті висвітлено стан готовності фармацевтів-інтернів до засвоєння специфіки соціально-психологічних особливостей функціонування колективу фармацевтичного закладу; визначено та проаналізовано стан сформованості соціально-психологічної компетентності фармацевтів-інтернів, їхньої здатності до співпраці в команді, гнучкості й адаптивності на підставі анонімного анкетування. Наголошено на проблемних питаннях (середовищних факторах) щодо професійної діяльності у новому колективі та засвоєння специфіки його соціально-психологічних особливостей, які зменшують імовірність успішної адаптації та перешкоджають ефективному функціонуванню аптечного закладу в цілому. Узагальнено та систематизовано інформацію щодо професійного розвитку персоналу – цілеспрямованого та систематичного впливу на колектив за допомогою професійного навчання з метою підвищення продуктивності праці та конкурентоспроможності на ринку праці його учасників на основі максимально можливого використання їхніх здібностей та потенційних можливостей. Встановлено необхідність упровадження практичної підготовки до здійснення ефективної взаємодії на робочому місці, формування сприятливого соціально-психологічного клімату; підкреслено актуальність розвитку соціально-психологічної компетентності фармацевта-інтерна на основі системного, міжкультурного, діяльного та особистісного підходів. Відзначено недостатню обізнаність фармацевтів-інтернів щодо способів аналізу та вирішення конфліктів і складних ситуацій у колективі. У дослідженні акцентовано увагу на урізноманітненні підходів до професійної підготовки фармацевтів-інтернів з використанням практико-орієнтованих інформаційно-комунікаційних та інтерактивних методів навчання, які спрямовані на підвищення якості освітніх послуг і удосконалення фахових компетентностей. Зазначено, що актуальним напрямом подальших наукових розвідок є більш ґрунтовний аналіз сутності, особливостей, компонентного складу соціально-психологічної компетентності фармацевтів-інтернів; визначення та обґрунтування педагогічних умов її формування.

Ключові слова: фармацевт, інтерн, міжособистісні взаємовідносини, колектив, соціально-психологічна компетентність.